

Zavičajni muzej u Herceg-Novome u 1971 godini

Zavičajni muzej u Herceg-Novome obrađuje kompleksnu muzejsku problematiku i obuhvata etnologiju, istoriju sa NOB i Narodnom Revolucijom, arheologiju, ikonografiju i lapidarijum. U sastavu Muzeja kao posebno odjeljenje djeluje Umjetnička galerija »Josip Bepo Benković« sa dvije memorijalne sobe Benković-Lučev, zbirka na Kanli kuli i botanička bašta u parku Muzeja.

OPŠTI POSLOVI

1. Kadrovi

U 1971. god. izvršena je nova sistematizacija radnih mjesta pošto je dotadašnji sekretar Muzeja Tomo Pedišić diplomirao na lingvističkoj grupi Filozofskog fakulteta. Njegova nova dužnost je pedagoška služba u Muzeju. Tomo Pedišić će vršiti i dio poslova koje je ranije vodio kao sekretar, dok su ostali poslovi raspoređeni na ostale članove kolektiva.

Kustos arheolog Ilija Pušić, direktor Muzeja dana 24. VI 1971. god. unapređen je u zvanje viši kustos. Izvršena je reizbornost direktora.

Na kraju 1971. god. Radnu zajednicu Zavičajnog muzeja sačinjavali su Ilija Pušić, arheolog, viši kustos, direktor Muzeja, Darko Đurišić, kustos, akademski slika, Tomo Pedišić, prof. pedagog i Milenko Ceranić, kv. radnik.

2. Dohodak i raspodjela

Zavičajni muzej je i u ovoj godini stekao svoj dohodak po ugovoru sa Zajednicom za kulturu, iz sopstvenih prihoda i iz namjenskih sredstava za pojedine vanplanske akcije. Od 216.000 dinara dobijenih od Zajednice kulture u 1971. god. 60% otpada na lične rashode, 18% režijske troškove, dok je svega 22% utrošeno za ostale materijalne i funkcionalne rashode.

3. *Samoupravljanje*

Radna zajednica Zavičajnog muzeja je u toku 1971. god. održala 32 sastanka, a Savjet muzeja 4 sastanka. Na sastancima Radne zajednice raspravljalo se o tekućim poslovima, preraspodjeli dohodaka, kadrovskim problemima i disciplini. Savjet je rješavao o planovima rada, finansijskim planovima, o normativnim aktima i reizbornosti direktora.

Zbog malog broja članova Radne zajednice, a i radi nedostatka kompletnog stručnog kadra u Muzeju, za sve akcije u cilju stručnog unapređenja muzeja, Radna zajednica se obraća Muzejskom društvu i službama u oblasti kulture SO Herceg-Novi i društveno političkim organizacijama na svom terenu.

Početak 1971. god. je u cilju šireg uticaja umjetničke javnosti u radu Galerije »Josip Bepo Benković« izabran i konstituisan Umjetnički savjet Galerije u kojemu su ušli dva predstavnika Sekcije ULUCG, jedan predstavnik ostalih likovnih umjetnika koji žive i rade u Herceg-Novome, jedan predstavnik Saveza boraca NOR-a i kustos Galerije. Umjetnički savjet Galerije je stručni i organizacioni savjetnik Zavičajnog muzeja u svim likovnim manifestacijama i priredbama koje organizuje Muzej.

4. *Imovinsko pravni odnosi*

Muzejska zgrada je u najamnim odnosima sa plodouživaocima. Nakon smrti jednog od plodouživaoca u aprilu 1971. god. po testamentu pok. Mirka Komnenovića, cjelokupno plodouživanje prenosi se na preostale plodouživaoce. Radi sporova između plodouživaoca, Zadužbinske uprave i Zavičajnog muzeja, čitavi predmet je predat u nadležnost Opštinskom sudu u Herceg-Novome. Do sudske presude najamnina se deponuje u kasi Zavičajnog muzeja.

Uslijed ovakve situacije Zavičajni muzej ne može da koristi 3 prostorije u kojima je živjela jedna od plodouživaoca pok. Olga Komnenović.

Radi povećanog fonda slika i skulptura nabavljenih putem darivanja i otkupa, uzeta je pod najam jedna manja prostorija pored Galerije i u njoj formiran depo Galerije. Najamnina za ovu prostoriju plaća se vlasniku u godišnjem iznosu od 1.000 dinara.

5. *Odnos sa ostalim muzejima i sličnim ustanovama*

I u ovoj godini nastavljeni su zajednički poslovi sa Zemaljskim muzejem u Sarajevu oko izrade kartoteke grobova, pomoći u stručnoj identifikaciji i interpretaciji nalaza i pojava, zatim razmjena stručne i naučne literature. U 1971. god. u zajednici sa Pomorskim muzejem u Kotoru i ekipom SAN u Beogradu vršena su arheološka iskopavanja u Grblju. Sa Zavodom za zaštitu spomenika u ovoj godini uspo-

stavljeni su posebni odnosi prilikom restauracije i dislokacije fresaka u Savinskoj crkvi, tako da je kustos ak. slikar učestvovao u dvije kampanje na ovim radovima. Sa Arhivom i Naučnom bibliotekom i u ovoj godini saradnja se ogledala u uređivanju Zbornika *Boka 3*, kao i u svim tekućim poslovima koji su od zajedničkog interesa. Redovna saradnja teče i sa Republičkom galerijom u Cetinju i Centrom za kulturu SRCG i Umjetničkom galerijom u Titogradu.

6. Ostali opšti poslovi

Izvršena dezinfekcija i deratizacija jednog dijela namještaja kojega je napala crvotočina. Likvidirana deponija Centra za naučne skupove koja je bila formirana blizu muzejske zgrade.

U okviru kongresa »Nauka i društvo« koji se je u 1971. god. održao u Herceg-Novome Zavičajni muzej je priredio prijem za učesnike 22 strane zemlje na kojemu je nastupila grupa narodnih svirača. Istom prilikom je u parku Muzeja organizovana konferencija za štampu. Tokom trajanja Kongresa u parku Muzeja je organizovan festival naučnog i fantastičnog filma, a u Muzeju organizovana izložba idejnog plana rekonstrukcije Centra za naučne skupove i Zavičajnog muzeja.

Radna zajednica Zavičajnog muzeja je u toku 1971. god., pored svog redovnog posla, bila na usluzi svim organizatorima raznih priredbi, izložbi i drugih proslava povodom državnih praznika i jubileja, zatim stalno pomaganje i usluge naučnim radnicima, đacima i studentima i svim ostalim licima koji obrađuju neku od muzeoloških tema.

Direktor muzeja je u septembru 1971. god. učestvovao sa koferatom na Kongresu muzeologa Jugoslavije.

ARHEOLOGIJA

U 1971. god. izvršeno je sondažno arheološko iskopavanje na lokalitetu Malo Rose. Tom prilikom su otkriveni arhitektonski ostaci jedne veće crkvene građevine iz kasne antike. Ovi radovi su jedan od dokazanih priloga sintezi o antičkom Resiniumu u današnjim Rosama. Radovi će se nastaviti. Istom akcijom, podpomognuti od ekipe podvodnih ronilaca iz Dubrovnika, rekognosciran je teren čitave luke Malo Rose. Tom prilikom je konstatovano da je Malo Rose bilo sidrište antičkih brodova. Kao indicioni materijal iz mora je izvađeno 17 metalnih i keramičkih predmeta među kojima 3 amfore rimske provenijencije.

Sabrana, identifikovana i fotografisana kompletna preromanska plastika sa teritorije Kotora. Ovim radom otpočeo je po prvi put rad na sistematizaciji razvoja dekorativne umjetnosti u Boki Kotorskoj. Rad je štampan u Zborniku *Boka 3*.

Izrađena kartoteka grobnih nalaza iz Glogovika (prema planovima akcije koju vodi Balkanološki institut Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine).

Izvršeno redovno godišnje čišćenje, konzerviranje i postava noootkrivenih arheoloških predmeta.

Kustos arheolog u oktobru 1971. god. učestvovao na arheološkim iskopavanjima u Grblju na preistorijskim tumulusima.

ETNOGRAFIJA

Nabavljeno putem otkupa 6 muzejskih predmeta (narodnog odijela i oružja).

Organizovano 11 nastupa u narodnoj nošnji povodom raznih priredbi, svečanosti i prijema.

Uspostavljena veza sa Etnografskim odjeljenjem Zemaljskog muzeja u Sarajevu i sačinjen plan o budućim zajedničkim radovima na području južne Hercegovine, kojim bi se obuhvatila sela Sutorina, Kruševice i Vrbanj.

IKONOGRAFIJA

Nabavljene dvije ikone u drvu: jedna Rafailovića otkupljena, a druga koptska crna bogorodica sa djetetom, nabavljena putem razmjene sa jednim numizmatičarom za jednu nekompletnu kolekciju od 40 rimskih bakarnih i srebrnih novčića.

Izvršena improvizovana postava ikona u zbirci preromanske plastike. Ni u 1971. god. nijesmo mogli dobiti saglasnost od crkvenih vlasti da ikone budu izložene u crkvi sv. Arhangela Mihaila.

ISTORIJA SA NOB I NARODNOM REVOLUCIJOM

Izvršena rekonstrukcija istorijske zbirke na način što su dokumenta iz političke hronologije Herceg-Novoga postavljena ispod staklenih pultova, a na novoizgrađenim drvenim panoima kroz gravire i crteže prikazan je urbanistički razvoj Herceg-Novoga od XVI vijeka do danas.

Na čitavom području Boke Kotorske u kampanji od 28 dana izvršen obilazak, popis i opis svih spomenika, spomen ploča i spomen obilježja. Sistematizovani materijal po naseljima objavljen je u Zborniku *Boka 3*.

U toku 1971. god. povodom jubilarnih proslava iz NOR-a članovi radne zajednice Muzeja u Odboru za proslavu učestvovali su sa

dokumentacijama iz zbirki i arhiva, kao i u organizovanju manifestacija koje su pratile proslave.

GALERIJA »JOSIP-BEPO BENKOVIĆ«

1. U toku 1971. god. u Galeriji je organizovano 10 izložbi i to:

U februaru je organizovan IV Herceg-Novoski zimski salon na kojemu je izlagalo 40 likovnih umjetnika iz Herceg-Novoga, SR Crne Gore i ostalih krajeva Jugoslavije.

Početak juna organizovana je izložba slikarke iz Titograda Nevenke Perović.

Polovinom juna izlagala je slikarka iz Beograda Olga Milunović.

U avgustu organizovana je izložba slikara iz Plevlja Hazba Vukanovića i jedna grupna izložba 5 mladih beogradskih slikara Slobodana Đuričkovića, Vlastimira Stankovića, Nenada Čankića, Tatijane Jenat i Danke Đokić. U istom mjesecu izlagali su herceg-Novoski slikari: Stevo Balabušić, Dušan Pješivac, Boris Vujović i Ilija Martinić.

U septembru je organizovana izložba beogradske slikarke Milene Šotre.

U oktobru je organizovana izložba grafike sa temom iz NOB, povodom Dana oslobođenja Herceg-Novoga, slikara Antona Lukatelića iz Beograda. Istu izložbu Galerija je organizovala u Kotoru i Zenici.

U novembru, povodom jubilarne proslave formiranja Orjenskog partizanskog bataljona organizovana je u zajednici sa osnovnim školama iz Herceg-Novoga izložba dječjih slika sa temom iz NOB.

U vremenu kada nije bilo grupnih i pojedinačnih izložbi u Galeriji, izlagane su slike i skulpture iz fundusa Galerije, tako da je Galerija za posjetioce bila otvorena preko čitave godine.

2. Fundus Galerije je popunjen sa 65 umjetničkih radova i to: Antun Lukatelić je poklonio Galeriji 57 svojih slika-grafika; otkupljene su slike ak. slikara Đorđa Pravilovića, slikara Hazba Vukanovića, Nevenke Perović, Milene Šotre, Mitka Bulaića, kao i jedan keramički reljef od Borisa Veriga. Kao poklon Galeriji dobili smo sliku ak. slikarke Zore Popović iz Herceg-Novoga i jednu grafiku slikarke Roksanke Kaluđerović iz Luštica.

3. U Galeriji je izvršeno krečenje zidova i bojadisanje panoa.

IZDAVAČKA DJELATNOST

Zbornik za nauku, kulturu i umjetnost *Boka 3* izišao je iz štampe u novembru. Zbornik ima 335 strana sa 17 stručnih i naučnih ra-

dova. U toku decembra rastureno je 287 komada i to uglavnom bibliotekama i saradnicima.

Povodom organizovanja izložbi u Galeriji štampano je 9 kataloga.

SPOMENICI KULTURE

Na Kanli kuli preko ljetne sezone organizovana je vodička služba i to putem ugovora sa »Elektro komercom« iz Beograda koji u kuli koristi podzemne prostorije za Disko klub.

I u 1971. god. ostao je problem prezentacije spomenika Forte Mare iz razloga što se sporazumom sa preduzećem za prikazivanje filmova ne može riješiti prezentacija ovog spomenika, pa je čitavi predmet predat nadležnim organima.

Izgrađena je sekcija hercegovačke opštine sa naznačenim spomenicima kulture i arheološkim lokalitetima i jedan primjerak predat Birou za urbanizam SO sa preporukom da svi eventualni radovi oko spomenika i na arheološkim lokalitetima moraju predhodno biti prijavljeni Zavodu za zaštitu spomenika kulture SRCG, odnosno Zavičajnom muzeju u Herceg-Novom.

PEDAGOŠKO PROSVJETNA SLUŽBA

Vodička služba u Muzeju i Galeriji vodi se redovno i to: Muzej sa odjeljenjima i zbirka otvoren je svakog dana sem ponedjeljka od 8 do 11 sati ljeti, a od 9 do 12 zimi; poslije podne od 17 do 19 ljeti, a od 16 do 18 zimi. Galerija je za posjetioce bila otvorena tokom čitave 1971. god. svakog dana sem ponedjeljka i to od 9 do 12 i poslije podne od 16 do 18 sati. Vodička služba vrši se na 3 strana jezika.

Memorijalne sobe kao privatno vlasništvo mogle su se posjetiti u toku čitavog dana.

Pedagoška služba ekskurzijama i školama vršena je prema unaprijed planiranim metodskim jedinicama iz istorije Zavičaja.

Stručni radnici Muzeja pripremili su i održali seriju predavanja na seminaru prosvjetnih radnika na temu »Spomenici NOB u nastavi istorije«.

U početku sezone, u aprilu Zavičajni muzej je organizovao seminar za turističke i ugostiteljske radnike sa temama iz poznavanja spomeničnog fonda i prirodnih rjetkosti u Herceg-Novome i okolini. Pored detaljnih priprema koje je Muzej izvršio u pogledu pronala-

ženja predavača i prostorija, akcija nije uspjela. Od 26 zainteresovanih ugostiteljskih i turističkih organizacija, na seminaru su se javila samo dva slušaoca, tako da se od ove akcije moralo odustati.

U toku 1971. god. odjeljenja i zbirke Zavičajnog muzeja posjetilo je bez đaka osnovnih škola i bez vojnika 4.600 lica, a Galeriju oko 6.000 takođe bez đaka i vojnika. U Galeriji broj posjetilaca nije realan, jer u ovu cifru nijesu ušli i oni posjetioци koji redovno prate sve izložbe u Galeriji.

Ilija PUŠIĆ